

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus
Senedd Cymru
Bae Caerdydd,
Caerdydd
CF99 1SN

15 Tachwedd 2023

Annwyl Cadeirydd,

Gwneud y Mwyaf o Arian yr UE

Ysgrifennaf yn dilyn eich llythyr dyddiedig 24 Hydref 2023, pan y gofynnoch am ragor o wybodaeth i gynorthwyo ag ystyriaeth y Pwyllgorau o adroddiad Archwilio Cymru, Gwneud y Mwyaf o Arian yr UE (Mehefin 2023).

Gweler isod yr wybodaeth y gofynnoch amdani.

Cyllid amgen

Rhaglen Cronfeydd Strwythurol yr UE:

- Gyda'r cyllid Ffyniant a Rennir yn mynd yn uniongyrchol i lywodraeth leol, beth mae Llywodraeth Cymru yn ei gynllunio ar gyfer rhaglenni cenedlaethol fel dysgu yn y gwaith, prentisiaethau a gwasanaethau cymorth cyflogaeth sydd wedi denu llawer o Gronfeydd Strwythurol yr UE o'r blaen.

Mae peidio cynnwys Llywodraeth Cymru wrth ddylunio a rheoli'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (SPF) wedi creu llu o broblemau i Lywodraeth Cymru, awdurdodau lleol a phartneriaid cyflawni eraill eu rheoli.

Mae peidio â disodli lefel ariannu Cymru o'r UE yn llwyr yn golygu bod Cymru wedi colli allan o £1.1 biliwn o gyllid o'i gymharu â lefelau ariannu'r UE, tra bod oedi, dyluniad a ffocws tymor byr Cronfa Ffyniant Gyffredin y DU hefyd wedi rhoi Llywodraeth Cymru, addysg uwch ac addysg bellach, busnesau a'r trydydd sector, a gefnogwyd yn flaenorol gan gyllid yr UE, dan anfantais rhag cael mynediad at gannoedd o filiynau o bunnoedd i gefnogi ein blaenoriaethau ar gyfer twf a swyddi.

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Mae hyn yn cynnwys cefnogaeth i raglenni cenedlaethol, Cymru gyfan fel Busnes Cymru, Prentisiaethau ac Arloesi a elwodd o gyllid yr UE. Er enghraifft, mae diffyg mynediad Llywodraeth Cymru i'r Gronfa Ffyniant Gyffredin wedi creu bwloch ariannu sylweddol i tua 5,300 o brentisiaethau y flwyddyn. Er mwyn goresgyn y bwloch hwn, defnyddiodd Llywodraeth Cymru gyllid ychwanegol o gyllideb Cymru i gynnal darpariaeth rhaglenni prentisiaeth i lefelau ariannu'r UE hyd at 2023/24. Hefyd, bu'n rhaid i'n partner cyflawni, Gyrfa Cymru, atal eu "Rhaglen Cymorth Actifadu" a ariannwyd gan yr UE, a oedd yn cefnogi dros 8,500 o bobl ifanc ledled Cymru yr ystyriwyd eu bod yn y perygl mwyaf o beidio â mynd i mewn i Addysg, Cyflogaeth a Hyfforddiant (NEET).

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi gorfod cau rhaglenni a ariennir gan yr UE fel Rhieni, Gofal Plant a Chyflogaeth (PaCE). Helpodd PaCE rieni/gwarcheidwaid a oedd yn economaidd anweithgar i baratoi ar gyfer cyfleoedd cyflogaeth a chael mynediad atynt a darparu gofal plant wedi'i ariannu. Cafodd rhieni gymorth unigol trwy Gynghorydd Cyflogaeth Rhieni yn gweithio yn y gymuned i helpu i wella sgiliau, mynd i'r afael â hunan-barch isel/hyder isel a symud rhieni/gwarcheidwaid yn agosach at gyflogaeth gynaliadwy. Eleni rydym yn disgwyl derbyn tua £30m o gyllid yr UE i gefnogi ein tair Rhaglen Cyflogadwyedd Genedlaethol. Nid yw'r arian hwn yn cael ei ddisodli. Felly, rydym eisoes wedi gorfod gwneud penderfyniadau anodd ar y gyllideb ac yn amlwg ni fyddwn yn gallu darparu gweithgareddau i'r un raddfa neu uchelgais ag yr oeddem wedi ei obeithio. Mae dyblygu gweithgarwch hefyd yn bryder, gyda dull Y Gronfa Ffyniant Gyffredin Llywodraeth y DU yn creu tirwedd ariannu tameidiog ac ystod ddryslyd a chymhleth o opsiynau i bobl a busnesau.

Er gwaethaf hyn, mae ein cynnig yn parhau'n gyson. P'un a yw pobl yn cychwyn ar eu taith gyflogaeth, yn chwilio am waith, mewn perygl o golli gwaith neu, yn y pen draw, wedi colli eu swyddi, mae gan Lywodraeth Cymru raglenni cymorth effeithiol ar waith i sicrhau nad oes neb yn cael ei adael ar ôl. Mae Cymunedau am Waith + (CFW+) yn parhau i fod yn ymyriad allweddol i fynd i'r afael ag anweithgarwch economaidd a chefnogi'r rhai sydd fwyaf difreintiedig yn y farchnad lafur. Mae wedi'i integreiddio â gwasanaethau'r Ganolfan Byd Gwaith ac mae'n gweithio mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol ledled Cymru i ddarparu cefnogaeth a hyfforddiant personol dwys. Mae ein rhaglen ReAct+ yn agwedd allweddol ar gefnogaeth i'r rhai sydd naill ai wedi'u heffeithio gan ddiswyddiad neu i'r rhai sy'n ddi-waith tymor byr ddychwelyd i'r gwaith yn gyflym. Mae ein rhaglenni ReAct+ a CFW+ yn parhau i fod yn flaenllaw yn y cynnig cydlynol o gymorth diswyddo gydag Adran Gwaith a Phensiynau'r DU, gan gefnogi gweithwyr sydd wedi'u dadleoli, yn fwyaf diweddar gan 2 Sisters, Tillery Valley Foods a UK Windows and Doors. Mae Twf Swyddi Cymru+ yn parhau i gefnogi pobl ifanc NEET ac yn darparu cymorth ychwanegol i fynd i'r afael â'r effaith o golli dysgu a phrofiad gwaith o ganlyniad i bandemig Covid.

Ein nod yw sicrhau bod ein rhaglenni cyflogadwyedd yn gallu gweithredu o dan yr amodau heriol hyn, yn parhau yn addas i'r diben, yn addas i'r dyfodol ac yn ddigon hyblyg i bontio fel y bydd yr economi a'r farchnad lafur ei angen. Ar y sail honno, ac yn unol â'n hymrwymiad yn y cynllun Cyflogadwyedd a Sgiliau, rydym wedi dechrau gweithio ar adolygiad sylfaenol o'n rhaglenni cyflogadwyedd allweddol - CFW +, Twf Swyddi Cymru+ a ReAct+.

Rhaglen Datblygu Gwledig

- O ystyried pwysau ehangach ar gyllideb Llywodraeth Cymru, beth yw'r rhagolygon y bydd y cyllid newydd yn cyfateb i'r lefelau a ddarparwyd gan y Rhaglen Datblygu Gwledig, gan gynnwys lefel y ddarpariaeth ar gyfer rhaglenni economaidd-gymdeithasol.

O ystyried y pwysau ar gyllidebau Llywodraeth Cymru, mae'n annhebygol y bydd yr un lefel o gyllid ag a ddarparwyd yn flaenorol ar gael yn y dyfodol. Fodd bynnag, os yw Llywodraeth y DU yn sicrhau bod lefelau digonol o gyllid ar gael, yna bydd gan Weinidogion y cyfle i ystyried lle y dylid targedu cyllid.

Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod pwysigrwydd cynlluniau economaidd-gymdeithasol. Fodd bynnag, o ystyried y cyfyngiadau a osodwyd ar gyllid gan Lywodraeth y DU, eu dull o ymdrin â'r Gronfa Ffyniant Gyffredin, a'r gyllideb gyfyngedig sydd ar gael i ni, rydym wedi blaenoriaethu ein hymrwymadau craidd.

- A yw Llywodraeth Cymru yn bwriadu cyhoeddi lefel debyg o wybodaeth am wariant a pherfformiad ar y cynlluniau newydd fel o dan y Rhaglen Datblygu Gwledig.

Bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi gwybodaeth yn unol â'r rhwymedigaethau adrodd a nodir yn Neddf Amaethyddiaeth (Cymru) 2023.

- Sut mae cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Rhaglen Economaidd a Chynaliadwyedd Gwledig (ar draws 2022-23 i 2024-25) wedi'i ddyrannu a'i wario hyd yma, gan gynnwys a oedd y dyraniad ar gyfer 2022-23 wedi'i wario'n llawn.

Does dim "Rhaglen Economaidd a Chynaliadwyedd Wledig". Dyma enw'r llinell gyllideb sy'n cefnogi cynlluniau sydd o fudd i'n pontio i'r Cynllun Ffermio Cynaliadwy (SFS), yn enwedig yr elfennau a fydd yn cyflawni Gweithredoedd Dewisol a Chydweithredol SFS. Cyfeirir at y llinell gyllideb hon hefyd weithiau fel "cynlluniau buddsoddi gwledig".

Yn 2022/23 gwariwyd £6.88m drwy'r llinell gyllideb hon. Mae'r cyllid sydd ar gael drwy'r llinell gyllideb hon ar gyfer 2023/24 fel y'i cyhoeddwyd yng [Nghyllideb Derfynol](#) Llywodraeth Cymru, llai o £10m o reffeniw ac £20m o gyfalaf a gafodd ei ail-flaenoriaethu i feysydd eraill yn dilyn diweddariad y Gweinidog Cyllid a Llywodraeth Leol ar sefyllfa ariannol 2023/24. Bydd y gyllideb sydd ar gael yn 2024/25 yn amodol ar gytundeb y Cabinet, a fydd wedyn yn llywio'r gyllideb ddrafft a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr.

- Pryd fydd Llywodraeth Cymru yn disgwyl agor ceisiadau ar gyfer y cynllun amaeth-amgylcheddol interim (yn lle Glastir) ac a fydd cyllid tebyg ar gael fel blynyddoedd blaenorol

Agorodd y cyfnod ymgeisio ar gyfer Cynllun [Cynefin Cymru](#) ar 29 Medi a daeth i ben ar 10 Tachwedd 2023. Ni ellir cadarnhau y dyraniad cyllideb i'r cynllun hwn nes bydd ein hymarfer i edrych ar gyllidebau 2024/25 ar draws pob portffolio wedi dod i ben.

Materion Eraill

- Faint o brosiectau gweithredol sydd wedi pasio eu dyddiad dod i ben o fewn y rhaglen cronfeydd strwythurol?

Dylai cyfanswm o 17 prosiect a gefnogir gan raglenni Datblygu Rhanbarthol Ewrop a Chronfa Gymdeithasol Ewrop 2014-2020 gyflwyno eu hawliadau taliad terfynol i WEFO yn 2024, os cyflwynir yr holl geisiadau yn brydlon yn unol â chytundeb cyllido pob prosiect. (Sylwch, at y diben hwn, mae prosiectau wedi'u grwpio gyda'i gilydd lle maent yr un fath yn y bôn, ond yn dechnegol ar wahân oherwydd rhaniad Rhaglen Weithredol Dwyrain Cymru / Gorllewin Cymru a'r Cymoedd.)

- Rydych wedi ymrwymo i ddarparu rhagor o fanylion am eich cynigion ar gyfer addasu'r Rhaglen Datblygu Gwledig (gweler paragraff 176 o'r trawsgrifiad).

Roedd y chweched addasiad a'r olaf i'r Rhaglen Datblygu Gwledig yn canolbwyntio'n llwyr ar yr agweddau ariannol - nid yw'r gwelliant arfaethedig yn ceisio newid y targedau carreg filltir a osodwyd o fewn y Fframwaith Perfformiad. Bydd yn sicrhau'r defnydd gorau posibl o'r arian, a bod y cyllid hwnnw'n cyd-fynd â darpariaeth ar lawr gwlad ac yn cael ei ddyrannu i 'Fesur' cywir y Rhaglen.

- Rydych wedi cytuno i roi'r wybodaeth ddiweddaraf yn ysgrifenedig am y gwariant gwledig domestig o £27.3 miliwn yn 2022-23 (gweler paragraff 149 o'r trawsgrifiad).

Gwariwyd £6.88m drwy'r llinell gyllideb y cyfeiriwyd ati. Mae llawer o'r cynlluniau yn cael eu harwain gan alw. Os nad yw'r galw ar gael, bydd cyllid yn cael ei ailddyrrannu i flaenoriaethau eraill.

- Roeddech hefyd yn cytuno y byddech yn cadarnhau cyfanswm gwerth cyllid y Cynllun Datblygu Gwledig a gafodd "ei roi i un ochr" gan Lywodraeth y DU, o ganlyniad i wariant araf (gweler paragraff 140 o'r trawsgrifiad).

Methodd Llywodraeth y DU â darparu £243m o gyllid. Ni fyddai dim o'r cyllid hwn wedi ei golli pe byddem wedi aros yn yr UE.

Nid yw eu methiant i ddarparu'r cyllid hwn oherwydd 'gwariant araf'. Gwnaethom benderfyniadau am ein proffil gwariant flynyddoedd lawer yn ôl a oedd yn addas i Gymru ac a oedd yn benderfyniadau ymwybodol. Er bod rhywfaint o oedi annisgwyl i rai prosiectau oherwydd effeithiau gadael yr UE, Covid a'r argyfwng costau byw, nid yw hyn yn golygu y dylai Llywodraeth y DU fod wedi cosbi cefn gwlad Cymru.

- A yw Llywodraeth Cymru wedi gweld unrhyw ostyngiad pellach yn nifer y camgymeriadau gweinyddol sy'n ymwneud â dehongli rheolau cynllun y Rhaglen Datblygu Gwledig ers i'r sefyllfa gael ei hadlewyrchu yng ngwaith archwilio Archwilio Cymru 2022. Mae hyn yn ymwneud â'r gwaith archwilio ariannol y cyfeirir ato ym mharagraff 38 o adroddiad yr Archwilydd Cyffredinol.

Mae Llywodraeth Cymru yn nodi bod adroddiad Archwilio Cymru ar gyfer 2022 wedi dod i'r casgliad bod y gronfa yn gywir a'i bod wedi'i chlirio wedi hynny gan y Comisiwn Ewropeaidd. Mae Llywodraeth Cymru yn dysgu gwersi bob blwyddyn o ganfyddiadau archwilio ac yn gobeithio y bydd y gwallau gweinyddol yn lleihau yng nghyfrifon 2023, sydd i ddod i rym ym mis Chwefror 2024.

- Sut mae'r addasiad a ragwelir ar 30 Medi yn y Rhaglen Datblygu Gwledig yn datblygu, beth fydd yr addasiad yn ei olygu, a'r rhesymau drosto.

Pwrpas yr addasiad oedd sicrhau bod arian yr UE mor uchel a phosibl.

Yn dilyn ymgynghori â'r Pwyllgor Monitro Rhaglenni, cyflwynwyd yr addasiad i'r Comisiwn Ewropeaidd ar 29 Medi 2023. Mae'r Comisiwn bellach wedi lansio'r broses fabwysiadu ac rydym yn disgwyl mabwysiadu'r addasiad yn ffurfiol maes o law.

Hyderaf fod yr wybodaeth uchod yn ateb eich cwestiynau, ond os oes gennych unrhyw ymholiadau pellach, peidiwch ag oedi cyn cysylltu â mi.

Yr eiddoch yn gywir,

Peter Ryland, Prif Weithredwr, Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru

Hugh Morgan, Pennaeth yr Is-adran Taliadau Gwledig, Llywodraeth Cymru